

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Folkehøgskolene
Folkehøgskoleorganisasjonene
Folkehøgskolebladene

J.nr.67/14/rundskriv
FHSR-rundskriv 15/14
8. oktober 2014

FORSLAG TIL STATSBUDDSJETT 2015

Regjeringen Solberg har lagt fram sitt forslag til statsbudsjett for 2015. Forslaget innebærer et samlet tilskudd til folkehøgskolene på kr. 748 597 000 med en generell kostnadsjustering på 3,3 prosent. Forslaget innebærer et reelt kutt på 22,7 millioner kroner med utgangspunkt i 2014-budsjettet.

I tillegg reduseres lån og stipendstøtten til elevene fra 10 til 9 måneder. Dette innebærer et kutt på 12 millioner kroner.

Vi peker også på at vi i 2013 manglet 5 millioner 2012 til 2013 og 4, 6 millioner fra 2013-14 som kompensasjon for elevtallsutviklingen for disse tidsrommene.

Rådet vil ta opp skoleslagets økonomi med Kuf-komiteen.

Folkehøgskolerådet vil peke på at det framlagte budsjettet er et mindretallsforslag som må gjennom en stortingsbehandling. Rådet har og vil fortsatt ha en nær dialog med opposisjonspartiene på Stortinget. Vi ber også skolene om å framholde våre synspunkter vedrørende budsjettforslaget.

Med hilsen for Folkehøgskolerådet

Øyvind Brandt/s/
Leder

Odd Arild Netland /s/
sekretær

Vedlegg:

1. Forslag til statsbudsjett for 2015 – kap. 253
2. Pressemelding

Kap. 253 Folkehøgskolar

				(i 1 000 kr)
Post	Nemning	Rekneskap 2013	Saldert budsjett 2014	Forslag 2015
70	Tilskott til folkehøgskolar	712 579	738 219	743 316
71	Tilskott til Folkehøgskolerådet	4 380	4 533	4 683
72	Tilskott til nordiske folkehøgskolar	1 247	1 291	598
	Sum kap. 0253	718 206	744 043	748 597

Folkehøgskolane er eit supplement til den læringa som finn stad gjennom det ordinære utdanningssystemet og i arbeidslivet. Skoleslaget har lange tradisjonar i Noreg, og den første skolen vart oppretta i 1864. Tilskottet er tredelt. Basistilskottet er likt for kvar folkehøgskole. Elevtilskottet blir fastsett på grunnlag av gjennomsnittleg elevtal for dei tre åra før det føregåande året. Tilskott til husleige blir fordelt etter innstilling frå Folkehøgskolerådet. I tillegg får fire folkehøgskolar der ein stor del av elevane har redusert funksjonsevne, eit særskilt tilskott for desse elevane. Tilskottsordninga til folkehøgskolane er budsjettstyrt.

Folkehøgskolane gir tilbod om langkurs på 16,5 veker eller meir og kortkurs på minst tolv timar. Langkurs er kjerneverksemda til folkehøgskolane, og etter lova skal minst 50 pst. av den samla verksemda til kvar skole vere langkurs. Føresegner om kursordningar, elevrapportering, tilskottsmodell m.m. er gitt i forskrifta til folkehøgskolelova.

Post 70 Tilskott til folkehøgskolar

Mål for 2015

Målet med tilskottet er å fremme allmenndanning og folkeopplysning gjennom å medverke til at det kan opprettast og drivast folkehøgskolar.

Rapport for 2013

Det er totalt 77 folkehøgskolar spreidde over heile landet. Talet inkluderer Nordnorsk Pensjonistkskole og Norsk senter for seniorutvikling, som begge er godkjende som folkehøgskoleliknande tiltak og får tilskott etter folkehøgskolelova. Desse to skolane har dispensasjon til berre å halde kortkurs.

Folkehøgskolane har ikkje eksamen, og elevane bur i internat på skolen. Skolane fastset sitt eige verdigrunnlag, og dei har pedagogisk fridom. Folkehøgskolane har ulike typar kurs på ei rekkje område. Størsteparten av kursa er langkurs som varer i 95 dagar eller meir, fordelte over minst 16 og ei halv veke. I tillegg har skolane kortkurs, som varer i minst to dagar og maksimum 94 dagar.

Tabell 4.11 Elevar i folkehøgskolar

	2010	2011	2012	2013
Elevar med langkurs (vår og haust)	13 840	14 747	14 496	13 948
Elevar med kortkurs (3 dager–16 veker)	19 049	17 752	18 779	18 489
<i>Sum elevar</i>	<i>32 889</i>	<i>32 499</i>	<i>33 275</i>	<i>32 427</i>
Årselevar langkurs	6 945	7 077	6 957	6 777
Årselevar kortkurs	745	676	712	706
<i>Sum årselevar</i>	<i>7 690</i>	<i>7 753</i>	<i>7 669</i>	<i>7 483</i>
<i>Sum godkjende årselevar / fast elevtal</i>	<i>7 608</i>	<i>7 695</i>	<i>7 595</i>	<i>7 429</i>
<i>Tilskottselevar</i>	<i>6 989</i>	<i>7 063</i>	<i>7 304</i>	<i>7 570</i>

Kjelde: Utdanningsdirektoratet

Budsjettforslag for 2015

Departementet har godkjent ny folkehøgskole i Kristiansand for oppstart i skoleåret 2015–16. Budsjetteffekten for oppstart hausten 2015 utgjør 3,4 mill. kroner som vil omdisponerast frå kortkursverksemda. Med dette vil det vere 78 folkehøgskolar i Noreg.

Departementet foreslår ei løyving på totalt 743,3 mill. kroner til folkehøgskolar i 2015. Dette er ein reell reduksjon på 19,3 mill. kroner i høve til saldert budsjett 2014.

Langkurs er kjerneverksemda til folkehøgskolane, og departementet foreslår at reduksjonen i løyvinga på posten blir retta mot kortkursa. Nordnorsk Pensjonistskole og Nestor Seniorutvikling driv berre med kortkurs, og vil med dette forslaget vere blant dei som får redusert løyvinga si i 2015.

Post 71 Tilskott til Folkehøgskolerådet

Folkehøgskolerådet er ein interesseorganisasjon for folkehøgskolane. Rådet har eit fast sekretariat.

Tilskottet medverkar til at Folkehøgskolerådet kan ta hand om fellesoppgåver for folkehøgskolane og koordineringsoppgåver for Utdanningsdirektoratet. Vidare er det eit mål å medverke til at Folkehøgskolerådet kan fremme kunnskap om og utvikling innanfor skoleslaget.

Budsjettforslag for 2015

Departementet foreslår å føre løyvinga på posten vidare på same nivå.

Post 72 Tilskott til nordiske folkehøgskolar

Tilskottet går til dekning av utgifter til norske lærarressursar ved Nordiska folkhögskolan i Kungälv og til norsk deltaking på kursa ved Den Nordiske Folkehøgskolen i Genève.

Nordiska folkhögskolan i Kungälv vart etablert i 1947 for å styrkje nordisk samkvem. Skolen skal mellom anna medverke til å utvikle dei skapande evnene til elevane og auke solidarisk medverking i samfunnsutviklinga i Norden og elles i verda.

Den Nordiske Folkehøgskolen i Genève vart starta i 1931 ved at fagrørsla i Norden ønskte å gi sine tillitsvalde innsikt i og forståing av internasjonale spørsmål. Det årlege kurset ved Genève-skolen har frå

1996 ei lengd på fire veker, og blir halde i samarbeid med FN-organisasjonen ILO. Kvart år deltek det i underkant av 40 fagforeiningsmedlemmer frå alle dei nordiske landa. Av desse er ca. elleve elevar frå Noreg.

Budsjettforslag for 2015

Departementet foreslår å føre vidare løyvinga til Nordiska folkhögskolan i Kungälv på same nivå som i 2014. Genèveeskolen er ikkje ein godkjend folkehøgskole etter folkehøgskolelova. Departementet foreslår at løyvinga til Genèveeskolen blir avvikla og at løyvinga på posten blir redusert med 0,7 mill. kroner.

Pressemelding

Dramatisk løftebrudd for folkehøgskolene

Regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2015 innebærer er kutt på 35 millioner kroner.

- Vi er svært skuffet over forslaget regjeringen i dag presenterer, sier Odd Arild Netland, daglig leder av Folkehøgskolerådet. - Kuttet vil få store konsekvenser for enkeltskoler og elever, og henger ikke sammen med tidligere lovnader fra regjeringspartiet Høyre.

I Høyres partiprogram står det at de vil jobbe for «å sikre et bredt folkehøgskoletilbud». Dagens forslag signaliserer noe helt annet.

- Vi opplever dette som et tydelig løftebrudd fra regjeringen, sier Odd Arild Netland.

Folkehøgskolene har de siste årene opplevd et solid høyt elevtall, og undersøkelser viser at folkehøgskoleåret gjør elevene mer motivert for videre læring.

- Sett i lys av frafallsproblematikken, både i den videregående skolen og i høyere utdanning generelt, er dagens signaler fra regjeringen urovekkende, sier Netland.

Dramatisk kutt

Kuttet er todelt. Regjeringen foreslår å kutte studiestøtten for elevene fra 10 til 9 måneder. Dette utgjør et kutt på 12 millioner.

- Vi forstår ikke dette kuttet, sier Netland. – Folkehøgskolene har i dag 198 skoledager, akkurat det samme antallet skoledager som andre utdanningsforløp i Norge.

Det var i sin til Høyre og Kristin Clemet som innførte 10 måneders studiestøtte også for folkehøgskolene, etter massivt påtrykk fra Stortinget.

I tillegg kuttet støtten til folkehøgskolene med 22,7 millioner kroner.

Løftebrudd

Tidligere i år ytret flere fylkesledere i Unge Høyre et ønske om å fjerne statsstøtten til folkehøgskolene.

Moderpartiet forsikret da at de ikke sto inne for et lignende kutt til skoleslaget.

- Dette er ikke Høyre-politikk, og det er heller ikke noe vi planlegger å gjøre. Folkehøgskolene leverer et viktig tilbud til mange, uttalte Henrik Asheim (medlem av Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen) til Bergens Tidende 31. mars 2014.

Så sent som i går sa Kristin Vinje, også hun i KUF-komiteen, at høyre vil jobbe for å sikre et bredt folkehøgskoletilbud.

I dag presenterer de likevel et reelt kutt på over 32 millioner. For elever og flere av skolene vil dette få dramatiske konsekvenser.

- Vi regner med at samarbeidspartiene KrF og Venstre nå kommer på banen og sikrer fortsatt gode betingelser for folkehøgskolene også i 2015, sier Netland.

For mer informasjon:

Odd Arild Netland, tlf 9093 4788

Daglig leder Folkehøgskolerådet